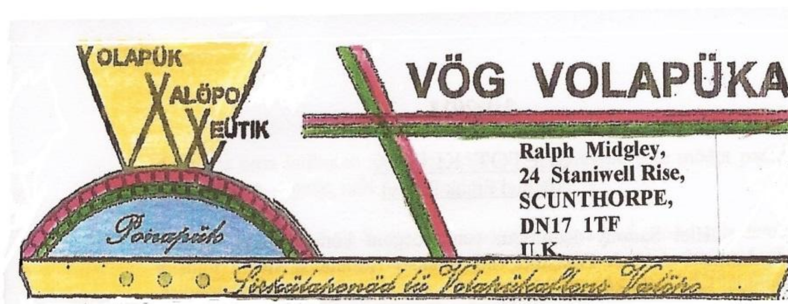


YELOD TELDEGKILID DEKUL 2013 (Pads 93-100)

O Volapükaflens Valöpo!

Ekömobs dönu jü fin yela votik. Spelob ladöfiko, das yel 2013 äbinon yel gudik pro pluamanum obas, e das yel okömöl id obinon yel igo gudikum.

Cifal ed ob ebäldikobs. No kanobs dunön somödikosi äs dü yels büikum, sekü kod et, büologobs zilikis duganis nulik, kels okälons flamoti Volapüka, e kels ofövons vobi, keli iprimom el Johann Martin Schleyer bü yels mödik. Anu, sekü om, dabinons püks mekavik alsotik fa lautans, kels ävilons gudükumön püki omik.

Sis yel bal hiel Hermann Philipps binom Vicifal. Ya edunom mödikosi pro Volapük, ed ün del seimik obinom fümiko Cifal legudik. Nitedälom tefü vödabuks e tidodems, e vestigom tradutodi oba vödabuka gretik ela de Jong ini Linglänapük . I yufom obi tefü 'Vög Volapüka.' Fino, danü om, Volapük labon anu spadi in el 'Facebook,' keli visitons mens mödik. Benovipis ladöfikün sedob ome nemü Volapükanef lölik.

I lobob hieli Michael Everson demü buks jönik dö Volapük, kelis fiam 'Evertype' edabükon dü yel.'

Valemo yel gudik pro Volapük, no-li?

Valikosi gudikün sedom alane olas

LÄLID IN STUNALÄN
(Fa hiel Lewis Carroll)

KAPIT DEGID (DIL BALID)

HUMARAKVADRIL

Melajelädaf Süpädik dibiko äseifom, ed ätirom flani posik kläpeda bal love logs oka. Älogedom lü Lälid, ed esteifülom ad spikön, ab dü minuts bal-tel, vög oma päteifon fa sloks. "Äsif ilabom bomili in gug omik," äsagon el Grifon; e sunädo äprimon ad lemufükön e ad daflapön ome bäki. Fino Melajelädaf Süpädik ätuvom vögi oka dönu, e, drens doirönölo doi cügs oma, äfövom:

"No elifol bo mödo dis mel." - ("Ob no," äsagof Lälid) - "e ba neföro eseivol humari - " (Lälid äprimikof ad sagön: "Seimüpo egutob – " ab vifiko eseilof, sagölo: "No! neföro") "seko no kanol magälön dini lejuitikum ka Humara Kvadril!"

"No, fümiko no!" äsagof Lälid. "Danüd kisotik binon-li?"

"Benö!" äsagon el Grifon, "balido fomoy kedädi ve melajol –

"Kedädis tel!" ävokädon Melajelädaf Süpädik. "Fukas, melatortugas, salmas, e ret; poso, ven emoimufoy kualis valik -

"*Atos* dulon dü tim anik," äropon el Grifon.

" – Telna föfio kömoy – "

"Kömolös üfo ad dunön dili balid!" äsagom Melajelädav Süpädik ele Grifon. "Kanobs dunön oni nen humars. Kim okanitom-li?"

"*Ol* kanitolös," äsagon el Grifon. "Eglömob vödis."

“Alan ko humarakedanüdan!” ävokädon el Grifon.

“Lesi!” äsagon Melajelädaf Süpädik: “Föfio telna, tuloy ko kedanüdan – “

“ – Cänidoy humara-kedanüdani, e gekömoy otkedo,” äfövon el Grifon.

“Poso, sevol-li,” äfövon Melajelädav Süpädik, “jedoy – “

“Humaris!” ävokädon el Grifon, kel ebunon löpio.

“ – so fagiko äsä kanoy love mel - “

“E svimoy pos ons!” äluvokädon el Grifon.

“Daivüloy in mel!” ävokädon Melajelädav Süpädik, kel äbunon fäkädo.

“Dönu ceinoy humaris!” äleroron el Grifon.

“Svimoy dönu jü melajol - ekö muf balid,” äsagon Melajelädav Süpädik, kel süpo espikom nelaodiko: e jafäbs tel, kels ibunons valöpo äs lienetans dü tim at, nu äseidons okis go lügiko e takediko, ed älogedons lü Lälid.

“Jinos obe, das danüd somik binon vemo jönik,” äsagof Lälid, plafiko.

“Vilol-li logön dili danüda?” äsagon Melajelädav Süpädik.

“Lesi!” äsagof Lälid.

(Fövot kapita ün mul okömöl)

XII:96 :2013

DIN CALASÜDÖFA
(fa hiel Frank Roger)

DIL BALID

“No eküpol-li bisarikosi tefö söl Duval?” ävisipof lekudölo jiel Olivia, sekretan räyuna. “Sis dels anik no plu frutidom kafapaudi. Sotefä memob, neföro dü yels mödik ebeiädom kafapaudi. No kösömom nomiko ad votükön kösömotis oma.”

“Si! Id ob mutob koefön, das no elogob omi fo kaföm dü tim anik.” äsagof jiel Jennifer se kaläräyun,” e sis dels anik binom vemo stilik.”

“Ba nesaunom boso. Ba sötob säkön omi, va stadom gudiko.”

“Si! Mobob, das dunol osi. Spelabo no binom malädik.”

Olivia ägolof lü bür söla Duval, ed äküpof, das yan ämaifikon äsä ai.

Söl Duval ästudom dokümis kälöfiküno. Olivia äzogof dü timüls anik. Ädalof-li ba töbön omi? Pöskänom-li demü din ba neveütik? Dido äbinom tu gudälik e plütik ad jonön skäni seimik. Äsludof ad fövön desini oka.

“O söl Duval, säkusadolös obi, begö! ab no fümobs, va val gudon pö ol.

Söl Duval ädeflekom logedi de vobod oka pö fikul sevädovik, äsmililom fibiko lü of, ed änutom.

“Benö! äsagof koteniko. Vilol-li fädo bovüli kafa?

XII:97:2013

Man änoom me kap, ed äfövom dönu ad studön dokümis.

Olivia ägegolof lü penamatab oka. Äfredof, das val äbinon jino leodik.

“Val binon nomik lä söl Duval,” äsagof ele Jennifer e kevobanes votik. “Niludob, das labom vobi tumödik ad dunön, e das no kanom tuvön timi saidik ad paudön.”

“Benö! Sevobs gudiko, das gididom sovemo.” ägespikof Jennifer. “Kotenobs ad sevön, das no malädom.”

Pos kafapaud, ävobofs äsä büo, e tüi düp lulid älomiogolofs.

Olivia ämogolof lätgiko, plä söl Duval, kel ävobom suvo jü düp latik.

Lio stunidabik, ätikof, logölo omi, kel äjäfom ai nog me vob oma, ai nog küpäliko. Binom sam gudik pro alan obas. No sevob, tü düp kinik omogolom, ab fümob, das obinom balidan, kel olükömom isio odelo. Ekö kösöm votik oma.

Pos dels anik, dü kafapaud, Jennifer äsagof ele Olivia e kevobanes votik: “Eküpob, das söl Duval noe beiädom kafapaudi, abi koledi. Ed atos ejenon dü dels anik. Ad sagön verati, muifikob. Atos no binon nomik, vo-li? Lio kanobs-li vestigön atosi nes tupön privati oma?”

“Verato jäfikobs me din senöfik,” äbaicedof Olivia. “Söl Duval gitätom ad kafapaudön u ad koledön äsä plidom, äs alikans. Kösömots omik no tefons obis, sotefä no neletons vobi oma. E fümob, das sevols, das repüt söla Duval in bür at binon lölöfiko neblamovik.”

“Ba sötobs kleilükön ome, das no krütobs omi, das kudobs dö saun omik e fümo no nulälobs dö privat oma.”

(Fövoti konota kanoy reiudön su pads gaseda okömöl)

XII: 98:2013

GUL PÜKAVIK
(fa Vicifal Hermann Philipps)

Cifal ägebom vödi: ‘pebalüköl’ ed ob evotükob oni ad ‘pebevünetüköl.’ Ädavedon disputi ö vöd lönedik Volapükik ad gebön pro ‘globalized.’

Id ämobom Cifal vödedis sököl:

pebalüköl (‘turned into one’);
peglöpüköl (‘turned into a globe’);
ba: zivolik (‘around the world);
ba: zitalik (‘around the earth’);
ba: zitalaglöpik (‘around the terrestrial globe’).

Demoyös, das vöd Linglänapükik: ‘global’ labon sionifis kil, sevabo, se ‘The American Heritage Dictionary’:

1. Having the shape of a globe, spherical;
2. Of, relating to, or involving the entire earth, ’ worldwide, a global disarmament treaty;
3. Comprehensive, entire, total.

Vöd: ‘globalized’ pedefomon de miedetod telid Lingläna- pükik. Ye vöd Volapükik: glöpik’ te labon miedetodi bal, kel baiädon te ko miedetod balid (‘spherical’ Linglänapüka).

Ob ämobob:

1. pebevünetüköl (internationalized’);
2. ebalatiköl (‘having become a unit’);
3. flököfik (‘intertwined, interwoven’) - el ‘flök’ pegeböl nevoiko;
4. bevüsekidik (‘interdependent’)

XII:99:2013

Cifal esuemükom obe, das dist dabinon vü 'internationalized' e 'globalized,' sevabo – if gudiko äsuemob omi, el 'globalized' tefon flunis zi in vol lölik, kels paplägons fa fiams, grups, e rets, nen sludams menefa retik u netas votik. Votaflano, el 'Internationalized' tefon balädükamis bevü nets mödik ud igo valiks.

Ekö miedetod ela 'globalized' se 'Wikipedia' Linglänapükik:

El 'globalization' sinifon jenädi 'flököfa' ('interwovenness') bevünetik tefü portäts ('spheres, domains') mödik (könom, bolit, kuliv, züamöp, kosäd e r.) bevü pösods, sogäds e nets.

Baicedob, das dinäd at kanon mu gudiko podisputön fa kadämans digik. Kludo begob oles mobis olsik.



KÜPETS ZUIK FA CIFAL

Tefü yeged dö dajonäd tö München, kel äpubon in gased ämulik, Cifal vilom läükön küpetis sököl:

In fin bagafa "Agivob ..." binos veütik utosi, kelosi ipenob dö stips: "ab zesüdos büüpo säkön kodü spad [in BSB].

Pos lomiogolam obik tütan äpenof dö bolit dagetama fa Bukem: ai vätälon mekavapükis valasotik, bevü ons Volapük; ab i muton vätälön fundis pamiedüköl, kodü kels bukemans mutons remön nepluikosi ka övipons."

Binos nitedik utos, kelosi ipenob dö bukem ela Haupenthal: "Söl Haupenthal i promom givön bukemi gretik okik valemapukotas Bukeme fütüro.

XII:100:2013

KRITIDARÄTIL

Tonat balid binon in närvod,
Ab no in smitan, u mük, u spig.
Tonat telid binon in nivod,
Id in jeikot, nüdik e krig.
Tonat kilid binon in viskod,
Ab no in frutik, u bed, u vig.
- - - - - - - - - - -
Tonat folid binon in maket,
Id in tik, e raket, e krolig.
Tonat lulid binon in muget,
Ab no in yag, u svidik, u stig.
Tonat lätik binon in mudet,
Id in limed, e flum, e mig.
- - - - - - - - - - -
Ven tonati tefik gudik uvälol,
Kritidadini kösömik otuvol.

DIABÖ!

- Cedol-li, das diab dabinon?
- Dü yunüp no, ab anu lesi”
- E kikodo-li anu?
- Bi ematikob ko om!

DIABÜL

- Kikodo epladol-li frogi ini bed söra?
- Bi no ákanob tuvön sneki !